

Správa

o výsledku kontroly plnenia príjmov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie stavu v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri správe, vyrubovaní a vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní a pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov.

Predmetom kontroly bolo:

- plnenie a zhodnotenie vývoja príjmov mesta celkom,
- overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov,
- postup mesta ako správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní,
- overiť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov,
- výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém.

Kontrola bola vykonaná v meste Dubnica nad Váhom, Bratislavská 434/9, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 00317209 (ďalej aj „mesto“ alebo „správca dane“) za kontrolované obdobie roku 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Plnenie a zhodnotenie vývoja príjmov mesta celkom

Kontrolou bolo preverené uplatnenie jednotlivých ustanovení zákona o miestnych daniach vo vydanom VZN o miestnych daniach a bolo zistené, že mesto nekonalo v súlade s uvedeným zákonom tým, že:

- pri dani za nevýherné hracie prístroje ustanovilo, že daňovník je povinný písomne oznámiť správcovi dane vznik daňovej povinnosti do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti a v tejto lehote zaplatiť daň za zdaňovacie obdobie alebo pomernú časť dane za zostávajúce obdobie mesiaca zdaňovacieho obdobia, v ktorom vznikla daňová povinnosť, pričom podľa zákona o miestnych daniach mesto vyrubí daň platobným výmerom a vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. Uvedeným nedostatkom v schválenom VZN o miestnych daniach mesto zároveň porušilo zákon o obecnom zriadení, podľa ktorého obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia, ktoré nesmú byť v rozpore so zákonmi.

Kontrola dokladov vybraných subjektov, od ktorých mesto v roku 2010 vybralo daň za užívanie verejného priestranstva (rozkopávky) preukázala, že mesto porušilo zákon o správe daní a poplatkov tým, že:

- platobné výmery na daň za užívanie verejného priestranstva za rozkopávky neboli doručené do vlastných rúk, pričom do vlastných rúk sa adresátovi doručujú písomnosti, ak je deň doručenia rozhodnutia rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty, ktorej nesplnenie by pre adresáta mohlo byť spojené s právnou ujmom,

- platobné výmery nemali vyznačený dátum právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia, pričom doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné a rozhodnutie je vykonateľné, ak proti nemu nemožno podať riadne opravné prostriedky alebo ak ich podanie nemá odkladný účinok a ak uplynula zároveň lehota plnenia.

2. Overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov

Mesto malo k 31.12.2010 celkom 25 099 obyvateľov. V roku 2010 mesto evidovalo 8 498 daňových subjektov – platiteľov dane z nehnuteľností, z toho 8 151 fyzických osôb (ďalej len „FO“) a 347 právnických osôb (ďalej len „PO“). Z celkového počtu 51 zamestnancov mestského úradu boli za správu miestnych daní zodpovedné dve zamestnankyne.

Kontrolou dokumentácie vybraných daňových subjektov boli zistené porušenia zákona o správe daní a poplatkov tým, že:

- v jednom prípade platobný výmer prevzala osoba, ktorej podpis na doručení nekorrešpondoval s podpisom na daňovom priznaní a nemala splnomocnenie na zastupovanie daňového subjektu, pričom podľa uvedeného zákona sa do vlastných rúk adresátovi doručujú písomnosti, ak je deň doručenia rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty, ktorej nesplnenie by pre adresáta mohlo byť spojené s právnou ujmom,
- na platobnom výmere správca dane v jednom prípade nesprávne vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia a na štyroch dodatočne preverených platobných výmeroch nebol dátum právoplatnosti a vykonateľnosti vyznačený vôbec, pričom doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné a následne rozhodnutie je vykonateľné, ak proti nemu nemožno podať riadne opravné prostriedky alebo ak ich podanie nemá odkladný účinok a ak uplynula zároveň lehota plnenia,
- trinásť z pätnástich skontrolovaných daňových priznaní bolo neúplných a správca dane daňovníkov nevyzval k doplneniu chýbajúcich, nesprávnych, alebo neúplných údajov, pričom ak vzniknú pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti podaného priznania predloženého daňovým subjektom alebo o pravdivosti údajov v ňom uvedených, oznámi správca dane tieto pochybnosti daňovému subjektu a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, najmä aby neúplné údaje doplnil, nejasnosti vysvetlil a nepravdivé údaje opravil alebo pravdivosť údajov riadne preukázal,
- v dvoch prípadoch správca dane po zistení skutočností na podanie nového daňového priznania nevyzval daňový subjekt na jeho podanie a následne začal daňové konanie, pričom podľa uvedeného zákona je konanie začaté dňom, keď sa podanie daňového subjektu doručilo orgánu príslušnému konať vo veci, alebo dňom, keď daňový subjekt na výzvu tohto príslušného orgánu doručil doplnené podanie,
- na platobnom výmere v dvoch prípadoch správca dane v časti odôvodnenie neuviedol, prečo bola vyrubená daň odlišná od dane vypočítanej daňovníkom v daňovom priznaní, pričom podľa uvedeného zákona rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, kde sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, na základe ktorých sa rozhodovalo.

3. Postup mesta ako správca dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní

Z evidencie nedoplatkov pre daň z nehnuteľností za zdaňovacie obdobie rokov 2005 - 2010, podľa vybraných typov subjektov FO a PO, ktorú kontrolnej skupine poskytol správca dane, vybrala kontrolná skupina daňové subjekty, u ktorých kontrola preukázala viacnásobné porušenie zákona o správe daní a poplatkov tým, že:

- správca dane výzvy na zaplatenie nedoplatku na dani z nehnuteľností do 50,00 EUR nezasielal dlžníkom do vlastných rúk, čo nebolo v súlade s citovaným zákonom, podľa ktorého do vlastných rúk sa adresátovi doručujú písomnosti, ak je deň doručenia rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty, ktorej nesplnenie by pre adresáta mohlo byť spojené s právnou ujmom.

Správca dane nevyužil možnosť vyrubiť daňovým dlžníkom sankčný úrok v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov. Právo vyrubiť sankčný úrok v zmysle uvedeného zákona správcovi dane ešte nezaniklo.

4. Overiť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov

Kontrolou bol preverený stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných troch položiek nedaňových príjmov k 31.12.2010, podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie (príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov, príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb a príjmy z predaja pozemkov), pričom v rámci jednej položky bolo náhodne vybraných šesť účtovných prípadov, ktoré boli podrobené detailnej kontrole. Pri preverovaní účtovných dokladov a nájomných zmlúv boli zistené nedostatky tým, že:

- mesto v dvoch prípadoch nesprávne zatriedilo príjmy za služby a príjmy za prenájom pozemkov, čím nepostupovalo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom, ďalej so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého v rozpočte verejnej správy, pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy a pri pohyboch na účtoch finančných aktív sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a opatrením, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- mesto ako prenajímateľ v troch prípadoch nevyúčtovalo za oneskorenú platbu úrok z omeškania, čím porušilo príslušné ustanovenie nájomnej zmluvy a tiež nepostupovalo v súlade so zákonom o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať, sú povinné najmä používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi,
- mesto ako prenajímateľ nespísalo s nájomcom pri odovzdaní predmetu nájmu protokol o odovzdaní a prevzatí predmetu nájmu, čím nepostupovalo v súlade s príslušným článkom nájomnej zmluvy,
- mesto tým, že nájomná zmluva a jej dodatok v jednom prípade obsahovali nesprávny dátum a rukou prepísaný údaj, nepostupovalo v súlade s Občianskym zákonníkom, pretože neodstránilo pri úprave zmluvných vzťahov všetko, čo by mohlo viesť ku vzniku rozporov,
- na žiadnom z preverených účtovných dokladov a na nájomných zmluvách mesto nevykonávalo predbežnú finančnú kontrolu, čím nepostupovalo v súlade s ustanoveniami zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorých predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú svoju finančnú operáciu a finančné operácie nemožno vykonať ani v nich pokračovať bez ich overenia predbežnou finančnou.

5. Výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém

Mesto ako správca dane v roku 2010 nevykonávalo žiadne miestne zisťovanie v zmysle zákona o správe daní a poplatkov.

Z predloženej dokumentácie a podľa vyjadrenia správcu dane bolo zistené, že kontrolná činnosť v roku 2010 bola zameraná na samotnú kontrolu osobne podávaných daňových priznaní podľa listov vlastníctva, geometrických plánov a znaleckých posudkov.

Ďalšia kontrolná činnosť bola zameraná na daňovníkov, ktorí nepodali daňové priznanie, pričom povinnosť podať daňové priznanie bola u týchto daňovníkov zisťovaná na základe stavebných povolení, kolaudačných rozhodnutí, oznámení ku vzniku a zániku daňovej povinnosti samotnými daňovníkmi, zoznamu bytového družstva o predaných bytoch a nebytových priestorov, záznamov katastrálneho úradu podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia. Kontrola preukázala, že správca dane nepostupoval v zmysle zákona o správe daní a poplatkov tým, že na základe zistených skutočností nevyzval daňovníkov na podanie daňového resp. nového daňového priznania.

Za účelom posúdenia účinnosti vnútorného kontrolného systému mesta bola preverená aj dokumentácia z vykonaných kontrol hlavným kontrolárom mesta, pričom žiadna z týchto kontrol nebola zameraná na kontrolu príjmov z miestnych daní, kontrolu dodržiavania ustanovení zákona o miestnych daniach a kontrolu VZN o miestnych daniach.

Zhrnutie

Kontrola plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií v meste preukázala porušenie zákona o miestnych daniach a zákona o obecnom zriadení tým, že mesto vo vydanom VZN o miestnych daniach nesprávne ustanovilo pri dani za nevyhľadnacie prístroje, že daňovník je povinný písomne oznámiť správcovi dane vznik daňovej povinnosti do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti a v tejto lehote zaplatiť daň za zdaňovacie obdobie alebo pomernú časť dane za zostávajúce obdobie mesiaca zdaňovacieho obdobia, v ktorom vznikla daňová povinnosť.

Mesto tiež nedodržalo ustanovenia zákona o správe daní a poplatkov tým, že nevyzvalo daňovníkov na doplnenie a opravu údajov v daňových priznaniach potrebných pre správny výpočet dane, štyri platobné výmery na daň za užívanie verejného priestranstva za rozkopávky neboli doručené do vlastných rúk a v ôsmich prípadoch nebol na platobných výmeroch vyznačený dátum právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia, v dvoch prípadoch boli uvedené dátumy vyznačené nesprávne. V jednom prípade platobný výmer prevzala osoba, ktorej podpis na doručke nekorešpondoval s podpisom na daňovom priznaní, v dvoch prípadoch správca dane stanovil odlišnú daň ako si vypočítal daňovník, pričom nevyzval daňovníka na opravu nesprávnych údajov a na platobnom výmere v časti odôvodnenie neuviedol, prečo bola vyrubená daň odlišná od dane vypočítanej daňovníkom v daňovom priznaní. V dvoch prípadoch správca dane po zistení skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane z nehnuteľností nevyzval daňový subjekt na podanie nového daňového priznania. Ďalej mesto výzvy na zaplatenie nedoplatku na dani z nehnuteľností do 50,00 EUR nezasielalo dlžníkom do vlastných rúk.

Príjmy za služby a prenájom pozemkov boli nesprávne zatriedené, čím mesto nedodržalo ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a opatrenie MF SR.

V troch prípadoch mesto ako prenajímateľ nevyúčtovalo za oneskorenú platbu za nájomné úrok z omeškania, čím nechránilo svoje oprávnené záujmy a porušilo ustanovenie zákona o majetku obcí. V jednom prípade nájomná zmluva a jej dodatok obsahovali ustanovenia, ktoré mohli viesť k rozporom medzi zmluvnými stranami, čím došlo k porušeniu Občianskeho zákonníka.

Na žiadnom z preverených účtovných dokladov a nájomných zmluvách mesto nevykonávalo predbežnú finančnú kontrolu, čím nepostupovalo v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR odporúča mestu upraviť vzory platobných výmerov tak, aby bolo možné v odôvodnení uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia a aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a vykonávať predbežnú finančnú kontrolu v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.